

Den spesielle banken på Svalbard

TEKST: GRO WOLLEBÆK / FOTO: SVALBARD GLOBAL SEED VAULT

Et øde sted med arktisk kulde, dypt inne i fjellet på Svalbard, ligger et av verdens mest dyrebare skattkamre. Det er verken penger, gull eller edelstener som ligger gjemt her – det er frø! Det kalles Frøhvelvet på Svalbard, kjent som Svalbard globale frøhvelv. Det rommer millioner av frø fra hele kloden.

Gamle og nye frø

Her er tusenvis av frø fra viktige plantearter, som matvekstene ris, mais og hvete. Her finnes også frø som brukes til medisiner og klær.

Noen av frøene er svært gamle, mens andre er resultat av moderne jordbruk og vitenskap. Det fantastiske er at hvert enkelt frø har potensiale til å vokse opp til en helt ny plante, som igjen kan danne nye frø.

Frø fra hele verden

Frøhvelvet ble åpnet i 2008 for å beskytte verdens matforsyning mot fremtidige katastrofer som krig, oversvømmelser, tørke, sykdommer, pandemier og klimaendringer. Dette spesielle hvelvet er som en sikkerhetskopi for alle typer frø fra hele verden.

Inngangsdøren til frøbanken

FAKTA

3

Består av tre store fjellhaller

120

Befinner seg 120 meter inn i fjellet. Hallen tåler jordskjelv

400

Inneholder kasser der hver kasse har plass til 400 poser

500

Inneholder 500 frø i hver aluminiumspose

I 2008 sa EU-president José Manuel Barroso:

“Dette blir en frossen Edens hage. Et sted der livet kan bevares for all fremtid uansett hva som skjer rundt om i verden”. Foto: Valsts Kanceleja

Frøene kommer med fly og kjøres videre med lastebil til frøbanken.

Perfekte forhold

Frøene lagres i hvelvet under perfekte forhold for å sikre at de kan brukes lengst mulig. De holdes i lufttette poser ved en temperatur på minus 18 grader celsius. Det kalde miljøet bremser aldringsprosessen i frøene, noe som betyr at de kan overleve i mange år, og kanskje til og med i århundrer.

Samarbeid

Frøhvelvet er også et symbol på internasjonalt samarbeid. Land over hele verden sender frø til dette hvelvet for sikker lagring. Selv om mange land har sine egne frøbanker, fungerer hvelvet i Norge som en global sikkerhetskopi. Det er gratis å lagre frø her.

Viktig for menneskeheten

Under borgerkrigen i Syria i 2013 ble en viktig frøbank i byen Aleppo ødelagt. Heldigvis var det lagret samme type frø på Svalbard, slik at forskerne fra Syria i 2015 kunne dyrke frem nye frø i Libanon og Marokko.

Dette er et godt eksempel på hvor viktig frølageret kan være for å bevare planter og sikre matforsyning til menneskene.

Viktige frø for fremtiden tørkes og gjøres klar for lagring.

Frøene lagres i lufttette aluminiumsposer og oppbevares i rom med minus 18 grader celsius.

Åsmund Asdal er Seed Vault coordinator i NordGen. Han sørger for at frøene lagres korrekt.

Oppgaver

- 1 Hva er grunnen til at Frøhvelvet ble åpnet i 2008?
- 2 Hvilke katastrofer skal dette hvelvet beskytte mot?
- 3 Hvilke typer frø lagres i Frøhvelvet, og hvorfor er disse spesielt viktige?
- 4 Hvorfor er det viktig å ha en global sikkerhetskopi for frø?
- 5 Hvordan kan frøene på Svalbard sikre mat i fremtiden?
- 6 Skriv opp en liste på minst 10 frø du mener er superviktige å bevare. Gi en kort begrunnelse til hvert frø.
- 7 «Dette blir en frossen Edens hage», sa EU-presidenten. Hva mente han med det?
- 8 Skriv en kort historie om en frøpose sin reise fra sitt land og til Frøhvelvet på Svalbard. Få med detaljer om hvorfor akkurat disse frøene ble sendt til Norge, hvor de kommer fra, hvordan de ble sendt og hvordan du tror de ble mottatt på lageret. Lag gjerne illustrasjoner som passer til teksten din.